БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА, ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА ЗА 2020. ГОДИНУ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА, ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА ЗА 2020. ГОДИНУ

Број: 06-16-1- 922/21

Сарајево, јул 2021. године

Садржај

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА 5

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА 5
2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ 7

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ 9

1. КРИТЕРИЈУМИ 9
2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА 9
3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА 11
   - 3.1 Организација и руковођење 11
   - 3.2 Финансијско управљање и контрола 12
   - 3.3 Интерна ревизија 12
   - 3.4 Превенција корупције 13
4. БУЏЕТ 13
5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ 14
   - 5.1 Преглед расхода и издатака из буџета 14
     - *5.1.1 Бруто плате* 14
     - *5.1.2. Набавке материјала* 15
     - *5.1.3. Закуп имовине и опреме* 17
     - *5.1.4. Текуће одржавање* 18
     - *5.1.5. Капитални издаци* 19
     - *5.1.6. Вишегодишња капитална улагања* 19
   - 5.2. Преглед прихода и примитака 21
   - 5.3. Биланс стања 22
6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА 23
7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ 25
8. КОМЕНТАРИ 27

ПРИЛОЗИ: 27

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података (у даљем тексту: Агенција)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2020. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2020. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услијед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услијед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услијед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услијед преваре је већи од ризика насталог услијед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Агенције** за 2020. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2020. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на сљедеће:

- *Правилник о унутрашњој организацији Агенције није усклађен са одредбама важећих одлука Савјета министара БиХ, иако је процедура усклађивања правилника започета захтјевом за давање мишљења (тачка 3.1 Извјештаја).*
- *Постојање ризика за плаћање обавеза по основу неискоришћених, а уговорених количина личних докумената и ризика за прелазак опреме за персонализацију личних докумената у власништво Агенције након истека важења уговора (тачка 5.1.2 Извјештаја).*
- *Вишегодишња капитална улагања која се односе на пројекат изградње објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције у Бањој Луци нису реализована у складу са одобреним буџетом планираним за ове намјене у 2020. години (тачка 5.1.6 Извјештаја).*
- *Запошљавање истих лица на одређено вријеме у трајању од три мјесеца и по неколико пута у току године без расписивања јавног огласа као посљедица спорости надлежних органа у одобравању запошљавања (тачка 6. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Агенције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Агенције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 23.07.2021. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ
- Закон о интерној ревизији.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију извршила је финансијску ревизију Агенције за 2019. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са скретањем пажње на Правилник о унутрашњој организацији Агенције, пројекат изградње зграде сједишта Агенције и запошљавање у Агенцији на одређено вријеме. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Агенција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2019. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Р.бр.	Оцјена реализације препоруке	Реали зована	Реали зација у току	Нереа лизова на
	Препоруке из 2019. године			
1.	Агенција је доставила Приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на мишљење Министарству правде БиХ, чиме је поступак усаглашавања правилника са одлукама Савјета министара БиХ започет, али није окончан.		🟡	
2.	Агенција је реализовала мјере из Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2019. годину у циљу даљег унапређења овог система.	🟢		
3.	Јединица интерне ревизије у Агенцији редовно прати реализацију препорука у складу са датим роковима и путем накнадних ревизија.	🟢		
4.	Агенција је донијела Правилник о измјенама и допунама Правилника о службеним специјализованим возилима у власништву Агенције.	🟢		
5.	Агенција је користила могућност одржавања семинара за исте или сличне теме у земљи путем online семинара и обука, мада је у мањем обиму користила могућност одржавања семинара у иностранству.		🟡	
6.	Агенција је преиспитала тржишну вриједност грађевинског објекта по пројекту за изградњу зграде у Бањој Луци и, сходно томе, предузела даље радње у циљу реализације средстава вишегодишњег капиталног улагања који се налазе у почетној фази изградње.		🟡	
7.	Агенцији није, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БИХ, пронашла рјешење за електронско поравнање прихода са Главном књигом трезора, али је наставила са усклађивањем прихода путем помоћне евиденције о издатим и наплаћеним приходима уз образложење утврђених разлика.		🟡	
8.	Агенција је поново запошљавала запослене на одређено вријеме дуже од три мјесеца, без претходно проведене процедуре јавног огласа, али због спорости у одговорима надлежних органа изложена је ризику кршења законских прописа који регулишу ову област.			🔴
9.	Агенција је интерним процедурама прописала надлежности и одговорности Одсјека за планирање и јавне набавке, као носиоца активности у процесу јавних набавки, тако да су истим обухваћене и активност припремања цијене понуда према е-аукцији са укљученим попустима који чине саставни дио оквирног споразума и уговора о набавци.	🟢		
10.	Агенција је Правилником о стварању и извршењу обавеза прописала све послове и контролне активности у процесу стварања и извршења обавеза које се стварно обављају у Агенцији.	🟢		
11.	Агенција је имплементирала интеграцију web интерфејса са софтвером за управљање производњом и евидентирала вриједност PKI инфраструктуре у своје пословне књиге.	🟢		
	Препоруке из ранијих година			
12.	Агенција је провела процедуру набавке одржавања опреме на основу укупне понуде која садржи, поред услуге, и материјал и резервне дијелове.	🟢		

У току године нису биле покренуте процедуре јавних набавки везаних за ИТ опрему, гориво и израду личних докумената, тако да није могуће оцијенити препоруке ревизије дате у извјештају ревизије за 2018. годину које се односе на:

- разматрање опције коришћења продужене гаранције код ИТ опреме и достављање техничке спецификације ИТ опреме;
- усклађивање цијене горива са подацима које објављује Агенција за статистику БиХ у случајевима када дође до повећања цијене горива на тржишту;
- израду јасне и недвосмислене тендерске документације везане за израду личних докумената, с обзиром на то да су ове набавке изузетно комплексне и да су жалбе уобичајене за овај предмет набавке.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Организација и руковођење

Унутрашња организација Агенције уређена је Правилником о унутрашњој организацији који доноси директор уз претходну сагласност Савјета министара БиХ. Према важећем Правилнику, који је усвојен 2010. године, послови и задаци из надлежности Агенције у сједишту обављају се у оквиру Кабинета директора, Техничког сектора, Сектора за финансијске и правне послове и Сектора за стандарде и међународну сарадњу. За обављање послова и задатака из надлежности ван сједишта Агенције, формиране су сљедеће организационе јединице: Центар за складиштење, персонализацију и превоз личних докумената Бања Лука, Регионални центар Сарајево, Регионални центар Мостар, Регионални центар Бијељина и Регионални центар Бихаћ. Правилником о унутрашњој организацији предвиђено је 239 радних мјеста, од чега је на 31.12.2020. године попуњено 167 радних мјеста. Агенцијом руководи директор именован у мају 2017. године на мандат од пет година.

Агенција није ускладила Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са одредбама важећих одлука Савјета министара БиХ.

Агенција је обавезна да усклади Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са одредбама Одлуке о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине[1] и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине[2]. С тим у вези, радна група за израду правилника сачинила је Приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и исти доставила 07.05.2021. године Министарству правде БиХ ради давања мишљења на опис послова радних мјеста у Агенцији. Тиме је процес усаглашавања правилника започет, али није окончан.

[1] Службени гласник БиХ, број 30/13
[2] Службени гласник БиХ, број 30/13, 67/15 и 51/18

ПРЕПОРУКА 1

Агенција је обавезна да обезбиједи неопходна мишљења на Приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и исти упутити на усвајање Савјету министара БиХ.

3.2 Финансијско управљање и контрола

Агенција је имплементирала систем финансијског управљања и контроле сагласно Закону о финансирању институција БиХ[3], Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Пословни процеси у Агенцији су описани и израђена је мапа пословних процеса, као и образац за утврђивање и процјену ризика и регистар ризика. У циљу даљег унапређења система финансијског управљања и контроле и минимизирања преосталог (резидуалног ризика), Агенција је реализовала мјере из Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2019. годину и извршила измјену одређених подзаконских аката (правилници, упутства, процедуре).

Такође, Агенција је у октобру 2020. године доставила информацију директору Агенције о моделу провођења плана контрола ФУК-а у новонасталим условима пандемије COVID-19 и упућен је позив свим основним организационим јединицама са јасним упутствима на који начин требају извршити контролне активности пословних процеса и резидуалних ризика који припадају њиховим организационим јединицама. Након истека предвиђеног рока за доставу анализа од стране основних организационих јединица, закључено је да није било потребе за измјенама и допунама докумената.

Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2020. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. У извјештају су наведене нове мјере које Агенција намјерава предузети за даљи развој овог система (израда годишњег акционог плана за успоставу и унапређење система интерних финансијских контрола за 2021. годину са приједлогом додатних мјера за превазилажење преосталог ризика).

ПРЕПОРУКА 2

Потребно је да Агенција реализује нове мјере из Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2020. годину у циљу даљег унапређења овог система.

3.3 Интерна ревизија

Агенција има властиту Јединицу интерне ревизије сагласно Закону о интерној ревизији институција БиХ[4] и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. Агенција је у марту 2018. године упутила Савјету министара БиХ Приједлог правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији на који је дата сагласност за успостављање јединице интерне ревизије која предвиђа руководиоца интерне ревизије и једног интерног ревизора.

Агенција је раније попунила мјесто интерног ревизора, а за упражњено радно мјесто руководиоца интерне ревизије извршен је пријем путем интерног огласа средином 2019.

[3] Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13
[4] Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

године. Овим је успостављена функција интерне ревизије у складу с Правилником о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Агенције.

План интерне ревизија за 2020. годину предвиђа обављање три редовне ревизије, три накнадне ревизије и једну ad hoc ревизију. Агенција је током 2020. године обавила три редовне ревизије и двије накнадне ревизије. Једна накнадна ревизија није извршена по плану у 2020. години, већ у 2021. години. У 2020. години није било ad hoc ревизије, односно ревизије по налогу директора Агенције.

Јединица интерне ревизије дала је укупно 15 препорука које прати у складу са датим роковима и путем накнадних ревизија.

3.4 Превенција корупције

Борба против преваре и корупције изузетно је важна у Агенцији због саме природе дјелатности и комплексности пословања Агенције. Агенција је у циљу провођења мјера из Стратегије за борбу против корупције (2009-2014) донијела Правилник о интерном пријављивању корупције и заштити лица која пријављују корупцију у Агенцији. У Агенцији је и даље актуелна иста стратегија, али су акциони планови донесени закључно са 2019. годином, када је послат и задњи извјештај Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. У 2020. години због пандемије вируса корона није достављен извјештај Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције нити је урађен акциони план.

Агенција има успостављене канале за пријаву корупције (путем и-мејла, факса, поште на адресу Агенције и поштанских сандучића у Бањој Луци и регионалним центрима у Сарајеву, Мостару, Бијељини и Бихаћу). Едукација запослених у Агенцији врши се путем „e-learning“ платформе Агенције.

ПРЕПОРУКА 3

Агенција треба да изради нову Стратегију за борбу против корупције и годишњи Акциони план за борбу против корупције.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину[5] (у даљем тексту: Закон о буџету), Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 23.665.000 КМ (22.202.000 за текуће издатке и 1.463.000 за капиталне издатке). Агенција је имала на располагању пренесена, неутрошена средства за вишегодишња капитална улагања из ранијих година у износу од 11.991.114 КМ, тако да је укупни расположиви буџет Агенције за 2020. годину износио 35.656.114 КМ.

С обзиром на то да је наведени Закон о буџету усвојен тек 29. јула 2020. године, финансирање Агенције у првих седам мјесеци 2020. године вршено је на основу три одлуке о привременом финансирању институција БиХ и међународних обавеза БиХ (период јануар – март, април – јун и јул – септембар).
Анализом расхода за 2020. годину Агенција је уочила да на позицији „накнаде трошкова запослених“ неће имати довољно расположивих средстава због умањења ових средстава

[5] Службени гласник БиХ, број 46/20 од 31.07.2020. године

по буџетском захтјеву. Агенција је у складу са инструкцијама Министарства финансија и трезора БиХ извршила преструктурисање расхода буџета у оквиру текућих издатака у износу од 85.000 КМ. Одлуком о преструктурисању расхода повећана су расположива средства на позицији „накнаде трошкова запослених“, а смањена расположива средства на позицији „издаци за текуће одржавање“.

Укупно извршење буџета Агенције за текуће и капиталне издатке износило је 19.950.380 КМ, што је у односу на расположиви буџет мање за 3.714.620 КМ, што представља 84% реализације буџета за ове намјене. Мање извршење буџета у односу на план највећим дијелом је везано за смањени обим набавке материјала за издавање личних докумената.

Укупно извршење буџета Агенције за вишегодишња капитална улагања, а везано за изградњу објекта за смјештај Агенције, износило је 77.749 КМ, што је у односу на пренесена средства у буџет за ове намјене мање за 11.913.365 КМ, што представља 0,6% реализације буџета за ове намјене (детаљније објашњено у поглављу 5.1.6 Извјештаја „Вишегодишња капитална улагања“).

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и утврђеном року.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје констатовано је да је текстуални дио извјештаја који се односи на анализе биланса стања и извршења буџета садржајан и свеобухватан, те да пружа потребне информације корисницима финансијских извјештаја.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 20.028.129 КМ, што је мање за 1.452.858 КМ у односу на остварене расходе претходне године.

Значајни расходи из буџета односе се на бруто плате (3.765.889 КМ), накнаде трошкова запослених (783.282 КМ), издатке за употребу службених возила (127.592 КМ), набавку материјала (10.008.325 КМ), закуп имовине и опреме (2.347.127 КМ), текуће одржавање (1.391.873 КМ) и капиталне издатке (1.248.564 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Бруто плате

Укупно остварене бруто плате и накнаде из плата са 31.12.2020. године износе 3.765.889 КМ, што је више за 92.876 КМ у односу на остварене бруто плате претходне године. Од тога на нето плате се односи 2.282.668 КМ, нето стимулације 27.530 КМ и порезе и доприносе 1.455.691 КМ. Бруто плате се обрачунавају у складу са одредбама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ. Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у 2020. години износи 165.
Агенција није примијенила Методологију за распоређивање запослених унутар платних разреда тако да није било помјерања запослених по овом основу.

5.1.2. Набавке материјала

Укупно остварени издаци за набавке материјала са 31.12.2020 износе 10.008.325 КМ, што је мање за 2.595.114 КМ у односу на остварене набавке материјала претходне године. Поступцима ревизије тестирани су значајни издаци који се односе на регистарске таблице, пасошке књижице, личне карте и возачке дозволе.

Регистарске таблице: Реализација са 31.12.2020. године износи 2.146.960 КМ, што је у односу на претходну годину више за 33.926 КМ. Издаци се односе на фактуре за неперсонализоване регистарске таблице, унутрашње и вањске стикере, потврде о регистрацији возила и тахографске картице. Наведени издаци реализовани су у складу са уговорима који су закључени на основу важећих оквирних споразума из претходних година као и текуће године, те једнократног уговора закљученог за набавку тахографских картица у 2020. години. Набавку врши Сектор за финансијске и правне послове Агенције на основу захтјева за наруџбу који доставља Центар за складиштење, персонализацију и транспорт личних докумената.

За набавку неперсонализованих регистарских таблица и фолија за бојење таблица за период од 23.6.2016. до 23.6.2020. године важио је оквирни споразум потписан са Конзорцијем АССА Ауто д.о.о., КИГ д.д. Словенија и КИГ КГА д.о.о. Сарајево. Вриједност оквирног споразума износила је 5.432.738 КМ без ПДВ-а. Највећи дио уговорене вриједности (5.177.000 КМ без ПДВ-а) односи се на неперсонализоване регистарске таблице за возила чија је цијена 3,34 КМ без ПДВ-а за 1.550.000 комада регистарских таблица. За наредни период, тј. од 24.6.2020. године до 24.6.2024. године закључен је Оквирни споразум 17.3.2020. године са Конзорцијем Валуна д.о.о. Сарајево и КИГ д.д. Словенија. Максимална вриједност овог споразума износи 6.450.244 КМ без ПДВ-а.

Издаци за пасошке књижице: Реализација са 31.12.2020. године износи 3.376.673 КМ, што је мање у односу на претходну годину за 2.181.504 КМ. Реализација се односи на набавку пасошких образаца према једногодишњем уговору који је закључен са изабраним добављачем „Muehlbauer“ д.о.о. Бања Лука на период од 24.3.2020. до 23.3.2021. године. Предметни уговор закључен је са истим понуђачем на основу Оквирног споразума од 12.03.2018. године на период од четири године максималне вриједности 28.466.100 КМ и количине 1.497.000 комада путних исправа, 2.000 тестних пасоша и 1.000 специмена. Испорука пасошких образаца вршила се сукцесивно на основу исказаних потреба Агенције док се плаћање вршило на основу испостављених фактура, отпремнице и усаглашеног записника између Агенције и изабраног добављача о количини испоручених образаца. Агенција је плаћала само испоручене пасоше који су означени као добри, док су пасоши који су означени као лоши и пасоши који су због грешака уочених приликом контроле квалитета и грешака уочених на локацији надлежног органа, евидентирани на терет добављача услуге.

Издаци за личне карте и возачке дозволе: Реализација са 31.12.2020. године износи 4.319.954 КМ, што је мање у односу на 2019. годину за 419.894 КМ. Издаци су реализовани на основу Уговора[6] закљученог 17.07.2012. године са фирмом „Muhlbauer“ д.о.о. Бања Лука.

Уговором је дефинисано да ће Агенција платити уговорену цијену за количину од 5.000.000 комада личних карата и 2.000.000 комада возачких дозвола у току трајања уговора са утврђеним минималним количинама докумената по годинама. Крајем 2013. године потписан је Споразум[7] којим је договорено да се динамика испоруке регулише према стварно утрошеним количинама на годишњем нивоу, а не минималним количинама на годишњем нивоу. Плаћање се врши у складу са стварно насталим обавезама за текућу годину.

Имајући у виду чињеницу да постојећи систем претперсонализације, израде и персонализације личних карата и возачких дозвола, подразумијева производњу и испоруку претперсонализованих образаца личних карата и возачких дозвола од стране добављача Muhlbauer д.о.о. Бања Лука тек након подношења захтјева од стране грађана, добављач може испоручити и фактурисати само ону количину претперсонализованих образаца личних карата и возачких дозвола колико има постојећих захтјева од стране грађана. Истеком уговореног периода од 10 година, добављач нема могућност испоруке претперсонализованих образаца, односно нема могућност фактурисања образаца који нису испоручени. Међутим, на основу члана 3. став (3) Уговора, којим је уговорено плаћање укупно уговорене количине личних докумената, по окончању уговора постоји ризик плаћања обавеза по основу неискоришћених, а уговорених количина личних докумената.

> *По основу уговора о испоруци и успостави система за дјелимичну персонализацију картица постоји ризик плаћања обавеза за неискоришћену, а уговорену количину личних докумената.*

С обзиром на то да се не може предвидјети како ће добављач поступити након истека уговореног периода, те уколико се деси да настану обавезе по основу неискоришћене, а уговорене количине образаца личних карата и возачких дозвола, потребно је да Агенција предузме одговарајуће мјере заштите сагласно одредбама члана 27. Уговора[8].

У Табели 1. приказане су планиране и реализоване количине и вриједности личних докумената од 2013. до 2020. године:

Табела 1.

[6] Уговор о испоруци и успостави система за дјелимичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испоруку картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система на период од 10 година.
[7] Споразум о тумачењу члана 3. став (3) тачка а) раније закљученог Уговора од 17.07.2012. године са фирмом „Muhlbauer“ д.о.о. Бања Лука.
[8] Све евентуалне нејасноће и спорове приликом провођења одредби овог Уговора, Купац и Продавац ће покушати ријешити споразумно, мирним путем, у противном уговара се надлежност стварно и мјесно надлежног суда у БиХ. Сви спорови рјешавају се у складу са одредбама овог Уговора, и према важећим законским прописима Босне и Херцеговине.

Назив документа	Планиране количине 2013-2020.	Реализоване количине 2013-2020.	Проценат %	Планирана вриједност 2013-2020.	Реализована вриједност 2013-2020.
1.	*2.*	*3.*	*4. (3/2)*	*5.*	*6.*
Личне карте	4.600.000	3.032.158	66	86.112.000	56.761.998
Возачке дозволе	1.800.000	1.835.663	102	8.424.000	8.590.903
Укупно:	**6.400.000**	**4.867.821**	**76**	**94.536.000**	**65.352.901**

Опрема за дјелимичну персонализацију личних докумената прелази у власништво Агенције након реализације 75% вриједности уговора, односно издатих личних докумената. Досадашња реализација личних докумената износи 63,45%, те је неизвјесно да ли ће Агенција испунити услов да постане власник опреме до датума истицања уговора, тј. до јула 2022. године.

Уговором је дефинисано да је у цијену докумената укључена и цијена опреме за персонализацију и цијена простора у којем ће се вршити дјелимична персонализација докумената. Такође, уговором је дефинисано власништво опреме за персонализацију тако што опрема за персонализацију личних докумената која се користи од стране купца прелази у власништво Агенције након реализације 75% вриједности уговора односно личних докумената.

Закључно са 31.12.2020. године реализована вриједност уговора за персонализацију личних докумената износи 65.352.901 КМ, што је 63,45% реализације (65.352.901 КМ/102.984.593 КМ), док 75% вриједности уговора износи 77.238.445 КМ (102.984.593 КМх75%), тако да опрема која се користи за дјелимичну персонализацију личних докумената није још увијек у власништву Агенције. Узимајући у обзир тренд смањења штампања личних докумената у односу на планиране годишње вриједности, неизвјесно је да ли ће Агенција испунити услов за пренос власништва опрема за дјелимичну персонализацију личних докумената у периоду важења уговора до јула 2022. године.

5.1.3. Закуп имовине и опреме

Издаци за закуп имовине и опреме са 31.12.2020. године реализовани су у износу од 2.347.126 КМ. Издаци се односе на закуп торњева, релеја и антенских стубова (1.720.138 КМ), закуп простора или зграда (524.917 КМ), закуп водова и дигиталне опреме (83.354 КМ), закуп складишног простора (15.925 КМ) и закуп паркинг простора (2.792 КМ).

Закуп торњева, релеја и антенских стубова. Агенција има 43 уговора за закуп торњева, релеја и антенских стубова. Системом узорка прегледани су одређени уговори и припадајући анекси, као и поједине фактуре које испоставља добављач и утврђено је да Агенција врши плаћања према закуподавцима у складу са уговореним цијенама.
Закуп простора или зграда: Утврђено је да Агенција има потписане уговоре за закупе простора и да се фактурисање врши у складу са уговореним цијенама закупа.

У Табели бр. 2. приказан је предмет појединачних закупа простора које користи Агенција са површином у $м^2$ и цијеном закупа у КМ.

Табела бр. 2.

Ред. бр.	Закуподавац	Предмет закупа	м^2	Цијена мјесечног закупа	Период важења уговора
1	Иван Стевић, Бијељина	Пословни простор Бијељина	154	2.500	од 1.6.2019. до 1.6.2023.
2	Мујагић Комерц, Сарајево	Пословни простор Бихаћ	200	3.000	од 1.3.2019. до 1.3.2024.
3	Адико Банка, Бања Лука	Пословни простор за персон. док.	1.205	31.315	од 29.3.2019. до 29.3.2023.
4	Меридиан, Бања Лука	Складишни простор Бања Лука	125	938	од 15.10.2020. до 15.10.2021.
5	Фероелектро, Сарјево	Складишни простор Сарајево	50	390	од 12.11.2020. до 12.11.2021.
6	Цлоудит, Сарајево	Простор за архивску грађу Сарајево	250	6.494	од 15.8.2019. до 15.8.2024. год.
7.	Централна банка БиХ	Пословни простор за сједиште Бања Лука	1.343	без накнаде	од 1.7.2017. до 1.7.2021. год.

Напомена: У цијену закупа складишног простора и простора за архивску грађу укључени су режијски трошкови (вода, струја и др.).

5.1.4. Текуће одржавање

Укупно остварени издаци за текуће одржавање са 31.12.2020 износе 1.391.873 КМ и мањи су за 270.372 у односу на издатке остварене у 2019. години. Значајни издаци односе се на услуге одржавања софтвера (393.540 КМ) и услуге поправке и одржавања опреме (932.812 КМ).

Услуге одржавања софтвера односе се на набавку услуга за одржавања Oracle лиценци. Група понуђача QSS д.о.о. Сарајево и Lanaco д.о.о. Бања Лука је испоручила услуге одржавања, односно продужења Oracle лиценци за период од 1.5.2020. до 30.4.2021. године. Услуга је активирана од стране Oracle, директно Агенцији путем web портала MyOracleSupport. Фактура у износу од 393.540 КМ плаћена је у складу са оквирним споразумом и закљученим уговором.

Услуге поправке и одржавања опреме највећим дијелом се односе на услуге одржавања SDH система. Понуђач Унис Енергоинвест д.о.о. Сарајево испоручује услуге одржавања интерног информационог DMS система. Услуге се проводе у складу са закљученим Оквирним споразумом и уговором.

5.1.5. Капитални издаци

Укупно остварени капитални издаци на 31.12.2020. године износе 1.248.564 КМ. Од тога, издаци за набавку грађевина износе 77.749 КМ, а издаци за набавку опреме 1.170.815 КМ.
Поступци ревизије везани за набавку грађевина објашњени су у поглављу 5.1.6. Извјештаја „Вишегодишња капитална улагања".
Значајни издаци за набавку опреме односе се на компјутерску опрему (575.519 КМ), опрему за пренос података и гласа (312.647 КМ), моторна возила (139.993 КМ) и машине и уређаје (100.702 КМ). *Поступци ревизије везани за набавку опреме обухваћени су у поглављу 7. Извјештаја „Јавне набавке".*

5.1.6. Вишегодишња капитална улагања

- **Пројекат изградње објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције у Бањој Луци**

Пројекат изградња објекта у Бањој Луци за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције представља вишегодишња капитална улагања по одлуци Савјета министара БиХ[9] за период од 2011. до 2014. године и одлуци о измјени и допуни одлуке Савјета министара БиХ[10] за период од 2011. до 2021. године.

Пројекат изградње објекта Агенције има велики значај узимајући у обзир чињеницу да би се изградњом објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције у Бањој Луци стекли услови за персонализацију личних докумената у властитом простору, као и штампање докумената, чиме би се избјегле компликоване тендерске процедуре везане за избор понуђача ових услуга. Такође, персонализација личних докумената тренутно се врши у закупљеном простору чији је закуподавац „Addiko Bank" А.Д. Бања Лука, тако да постоји ризик отказивања закупљеног пословног простора, односно ризик који може узроковати прекид у издавању личних докумената. Агенција је са банком закључила четворогодишњи уговор о закупу пословног простора на период од марта 2019. до марта 2023. године. Трошкови закупа пословног простора на годишњем нивоу у закупљеном простору износе око 375.000 КМ, те би се изградњом објекта ови трошкови елиминисали.

Вишегодишња капитална улагања која се односе на пројекат изградње објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције у Бањој Луци нису реализована у складу са одобреним буџетом планираним за ове намјене у 2020. години.

Измјенама и допунама одлуке Савјета министара БиХ за период од 2011. до 2021. године, Агенцији су за реализацију пројекта кроз фазе[11] одобрена укупна улагања у објекат у износу од 22.530.000 КМ, од чега за изградњу објекта 16.758.017 КМ. До сада је по овом пројекту од почетка његове реализације до 31.12.2020. године утрошено 1.487.450 КМ (1.409.701 КМ до 31.12.2018. године и 77.749 КМ у 2020. години). Пренесена неутрошена вриједност ових средстава на 31.12.2020. године износи 11.913.365 КМ.

[9] Службени гласник БиХ, број 74/11
[10] Службени гласник БиХ, број 36/19
[11] укупни трошкови изградње по фазама односе се на израду идејног рјешења, израду геомеханичког елабората, израду и ревизију главног извођачког пројекта, прибављање сагласности надлежних комуналних институција, прибављање одобрења за грађење, изградњу објекта сходно техничкој документацији и планираној динамици, технички пријем и прибављање употребне дозволе и опремање канцеларијским намјештајем и ИТ опремом.

Активности на изградњи објекта током 2018. године

У јулу 2018. године Агенција је покренула поступак предметне набавке путем отвореног поступка за доставу понуда за изградњу објекта. Понуде, од којих су двије биле у оквиру процијењене вриједности набавке, а остале три су прелазиле процијењену вриједност, је доставило пет понуђача. Комисија је констатовала да ниједна понуда није формално-правно исправна и да нема квалификованих и прихватљивих понуда, те навела разлоге за поништење поступка и дала препоруку директору Агенције да донесе одлуку о поништењу поступка јавне набавке који је и након поновљеног поступка због жалби понуђача на крају поништен.

Активности на изградњи објекта током 2019. године

Агенција је у јулу 2019. године поново покренула поступак набавке за изградњу објекта путем отвореног поступка. Понуде су доставила два понуђача и обје понуде су биле изван оквира процијењене вриједности набавке с тим да је једна понуда оцијењена као неквалификована. Комисија је дала препоруку да се донесе Одлука о поништењу поступка јавне набавке с обзиром на то да је цијена једине квалификоване понуде била 18.662.372 КМ, односно знатно виша од осигураних средстава за предметну набавку. Одлука о поништењу поступка донесена је 16.10.2019. године.

С обзиром на то да је процјена вриједности изградње објекта извршена према пројекту из 2014. године, оцијењено је да постоји објективна могућност да процијењена вриједност објекта није реална због промјене цијена на тржишту.

Активности на изградњи објекта током 2020. године

У 2020. години реализовано је 77.749 КМ, од чега за радове на уклањању старог објекта 70.200 КМ, услуге стручног надзора 646 КМ и услуге процјене средстава за изградњу објекта 6.903 КМ.

Радови на уклањању старог објекта. Агенција је крајем 2019. године покренула отворени поступак набавке уклањања старог објекта који се налази на парцели на којој ће се градити будући објекат као дио припремних радова. Отварање понуде по отвореном поступку набавке је завршено 25.03.2020. године и закључен је уговор за уклањање старог објекта са фирмом „Enicom-gradnja“ д.о.о. Зворник на укупан износ од 117.000 КМ. Добављач је испоставио фактуру за прву привремену ситуацију у износу од 70.200 КМ која је плаћена. Радови на уклањању старог објекта су завршени, а добављач треба испоставити коначну ситуацију.

Процјена средстава за изградњу објекта. Агенција ја у јулу 2020. године затражила да се по садашњој тржишној вриједности процијени потребан износ новчаних средстава за изградњу објекта у складу са израђеном техничком документацијом (укључујући технички пријем, прибављање употребних дозвола и прикључака на инфраструктурну мрежу). Као разлог за процјену наводи се стално поништавање поступка изградње због понуђене веће цијене од планиране, која по пројекцији из 2014. године износи 16.300.000 КМ и која се сматра нереалном због промјене тржишних цијена. Услуга процјене потребних новчаних средстава за изградњу објекта по садашњој тржишној вриједности је завршена у октобру 2020. године од стране фирме „Enicom-gradnja“ д.о.о. Зворник. Извршена процјена садашње тржишне вриједности изградње објекта за захтијеване ставке износи 21.686.752 КМ без ПДВ-а, односно 25.373.500 КМ са ПДВ-ом.

Сходно новој процјени средстава за изградњу објекта, Агенција је доставила приједлог Одлуке о измјенама и допунама одлуке о одобравању пројекта изградње објекта за наредни период од 2022. до 2024. године Министарству финансија и трезора БиХ на давање мишљења. Достављеним приједлогом одлуке укупна улагања у изградњу објекта износе 31.431.000 КМ, што, у односу на раније одобрена улагања која износе 22.530.000 КМ, повећава цјелокупну вриједност пројекта за 8.901.000 КМ. Министарство финансија и трезора БиХ је 09.02.2021. године дало негативно мишљење на приједлог одлуке, имајући у виду ограничен фискални оквир и тренутну општу економску ситуацију у земљи, те сматрајући да је износ планираних финансијских средстава прецијењен.

ПРЕПОРУКА 4

Препоручујемо да Агенција поново изврши процјену вриједности изградње објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције у Бањој Луци у односу на расположива средства за ове намјене и додатна средства потребна за завршетак објекта, те приједлог одлуке о измјенама и допунама одлуке о одобравању пројекта изградње објекта поново достави на мишљење Министарству финансија и трезора БиХ.

Припремни радови на изградњи објекта. Грађевинска дозвола за изградњу објекта Агенције истицала је у фебруару 2021. године. Стога је Агенција у 2020. години провела отворени поступак јавне набавке припремних, земљаних, армиранобетонских и хидроизолационих радова до коте 0,00, који представљају прву фазу изградње објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције. Агенција је 18.12.2020. године закључила уговор са изабраним понуђачем „Enicom-gradnja“ д.о.о. Зворник на укупан износ радова од 1.796.202 КМ. Рок за реализацију овог уговора је шест мјесеци од дана увођења извођача радова у посао, односно до средине 2021. године. Са даном завршетка ревизије ови радови су били у завршној фази.

С обзиром на то да пренесена/расположива средства Агенције за ове намјене у буџету за 2020. годину износе 11.991.114 КМ, те узимајући у обзир преостале оквирне обавезе које се односе на дио радова на уклањању старог објекта (46.800 КМ) и припремне радове до коте 0,00 (1.796.202 КМ), преостала расположива средства за изградњу објекта по важећој одлуци Савјета министара БиХ износе око 10.000.000 КМ.

ПРЕПОРУКА 5

Имајући у виду значај изградње објекта Агенције, потребно је да Агенција предузме даље радње у циљу реализације расположивих средстава за изградњу објекта за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције у Бањој Луци.

5.2. Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 18.874.097 КМ и у односу на претходну годину мањи су за 4.985.188 КМ због смањеног обима производње пасошких књижица и личних докумената услијед пандемије COVID-19. У односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2020. годину, приходи су такође мањи за 5.094.903 КМ.

Највећи дио остварених прихода односи се на приходе од издавања личних и путних исправа и докумената за регистрацију возила (18.626.841 КМ), од чега се значајни приходи односе на приходе од пасоша (4.886.863 КМ), возачких дозвола (6.522.230 КМ), личних карата (3.445.264 КМ), стикер наљепница (1.914.766 КМ), потврда о регистрацији (656.138 КМ), регистарских таблица са међународном ознаком БиХ моторна возила (504.496 КМ) и потврда о власништву возила (218.479 КМ).
Правилницима Савјета министара БиХ о цијени путних исправа, цијени личних докумената, цијени докумената за регистрацију и накнади за коришћење регистарских таблица, прописана је висина накнаде и иста се уплаћује на јединствен рачун Министарства финансија и трезора БиХ. Према Упутству о начину рефундације припадајућег дијела средстава органима надлежним за издавање докумената као и начину уноса, плаћања и евидентирања тих средстава кроз ИСФУ систем Министарства финансија и трезора БиХ, Агенција мјесечно уноси налог за пренос припадајућих наплаћених прихода у ИСФУ систем, а Министарство финансија и трезора БиХ врши уплату средстава надлежним органима.

Агенција је успоставила помоћну евиденцију о издатим и наплаћеним личним документима. Поступцима ревизије је констатовано да Агенција врши усаглашавање прихода евидентираних у Главној књизи трезора са подацима из помоћне евиденције који се мјесечно достављају из Центра за персонализацију докумената. Утврђено је да износи наплаћених прихода по врсти прихода из помоћних евиденција приближно одговарају износима приказаним у Главној књизи трезора (разлика одступања износи 177.452 КМ или 0,9% од укупних прихода). Електронско поравнање прихода са Главном књигом трезора још увијек није успостављено од стране Министарства финансија и трезора иако се Агенција обраћала Министарству ради рјешавања овог проблема.

ПРЕПОРУКА 6

Препоручујемо Агенцији да се поново обрати Министарству финансија и трезора БиХ у циљу увођења електронског поравнање прихода са Главном књигом трезора, а до тада да настави са усклађивањем прихода из помоћних евиденција о издатим и наплаћеним приходима.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2020. године исказана су укупна средства у износу од 7.370.697 КМ и укупне обавезе са изворима средстава у износу од 10.850.682 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (7.361.758 КМ), краткорочне текуће обавезе (856.903 КМ), обавезе према запосленима (393.447 КМ), интерне финансијске односе-обавезе према органима (1.088.027 КМ) и краткорочна разграничења (1.150.546 КМ). Извори средстава одговарају неотписаној вриједности сталних средстава.

Неотписана вриједност сталних средстава састоји се од набавне вриједности сталних средстава (51.323.240 КМ) умањене за исправку вриједности сталних средстава (43.961.482 КМ). Агенција је извршила евидентирање свих промјена на основним средствима и затворила период обрачуна амортизације у модулу сталне имовине на 31.12.2020. године.

Краткорочне текуће обавезе састоје се из краткорочних текућих обавеза према добављачима (849.494 КМ), краткорочних обавеза према физичким лицима (1.317 КМ) и осталих краткорочних обавеза (6.093 КМ). Комисија за попис обавеза је извршила попис на 31.12.2020. године. У извјештају комисије за попис приложена је спецификација добављача из ИСФУ система (пробни биланс) са појединачним износима неизмирених обавеза. Обавезе према добављачима се плаћају према утврђеној динамици.

Обавезе према запосленима односе се на обавезе за плате (179.315 КМ), обавезе за накнаде плата (15.052 КМ), обавезе за порезе и доприносе на плату (138.978 КМ) и остале обавезе према запосленима (60.102. КМ). Обавезе се односе на обрачун бруто плата за децембар 2020. године које су исплаћене у јануару 2021. године.

Интерни финансијски односи-обавезе према органима односе се на рефундацију припадајућег дјела средстава органима надлежним за издавање јавних докумената настале 31.12.2020. године. Обавезе су измирене у јануару 2021. године.
Краткорочна разграничења односе се на обавезе по основу резервисања за капитална улагања по основу уговора закључених у 2020. години. Од укупног салда ових резервисања, у наредној години је закључно са априлом 2021. године реализовано 681.310 КМ.

Попис средстава и обавеза Агенција је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2020. године, о чему су сачињени појединачни извјештаји комисија. Централна пописна комисија је у фебруару 2021. године сачинила Елаборат о извршеном попису средстава и обавеза који је 19.02.2021. године усвојило руководство Агенције. Стварно стање средстава и обавеза усклађено је са књиговодственим стањем. Пописом сталних средстава није утврђен мањак нити вишак сталних средстава. Извршен је обрачун амортизације појединачно по сваком сталном средству.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Буџетом за 2020. годину планирано је 167 запослених. Број запослених на неодређено вријеме на 31.12.2020. године износио је 157 док је 10 запослених ангажовано на одређено вријеме.

У периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020. године примљена су два државна службеника и осам запосленика на неодређено вријеме путем јавног огласа. За пријем новозапослених обезбијеђена је сагласност Савјета министара.

Путем интерног конкурса два државна службеника су са позиције вишег стручног сарадника постављени на већу позицију тј. на позицију стручног савјетника. Један државни службеник и један запосленик су интерно премјештени са једног радног мјеста на друго радно мјесто које припадају истом нивоу радног мјеста и истом платном разреду. Један запосленик је премјештен на радно мјесто вишег нивоа, међутим, након 20 дана је, на лични захтјев, враћен на првобитно радно мјесто. Такође, један запосленик је интерно премјештен на вишу позицију за два нивоа више од радног мјеста на којем је првобитно радио. Запосленик је претходно био отпуштен из Агенције па је након судске пресуде враћен на посао и постављен на радно мјесто за које испуњава услове у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

У Агенцији је у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године престао радни однос за осам запослених због стицања услова за старосну пензију, споразумног престанка радног односа и истека уговора о раду на одређено вријеме.

Агенција је оцијенила државне службенике и извјештаје о оцјењивању прослиједила Агенцији за државну службу БиХ. Такође, Агенција је оцијенила запосленике о чему постоје појединачна рјешења.

Поступцима ревизије утврђено је сљедеће:

У Агенцији су у периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020. године била ангажована 22 лица путем уговора о раду на одређено вријеме. Од овога броја, током 2020. године девет запослених је примљено у стални радни однос, а за два приправника и једног волонтера је истекао уговор о раду. Такође, два савјетника директора ангажована су на одређено вријеме, а два државна службеника на период од три мјесеца.

Преосталих шест запослених је било ангажовано по уговору о раду на одређено вријеме дуже од три мјесеца без претходно проведене конкурсне процедуре у складу са Законом о раду у институцијама БиХ. Наиме, према наведеном закону послодавац може без провођења конкурсне процедуре извршити пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће правовремено провести јавни оглас. Агенција је 08.12.2019. године упутила допис Министарству финансија и трезора БиХ у којем тражи позитивно мишљење за попуну 15 радних мјеста како би даље могла покренути процедуру добивања сагласности од Савјета министара БиХ за попуну упражњених радних мјеста и расписивање јавног огласа. Министарство финансија и трезора БиХ није подржало захтјев Агенције за додатно запошљавање.

> *Агенција је вршила запошљавање истих лица на одређено вријеме у трајању од три мјесеца и по неколико пута у току године без расписивања јавног огласа, као посљедица спорости надлежних органа у одобравању запошљавања.*

Агенција је 07.07.2020. поново упутила захтјев за додатно запошљавање Министарству финансија и трезора БиХ за давање мишљења, међутим, министарство није подржало нити овај захтјев Агенције уз образложење да додатно запошљавање може прекорачити дозвољени број запослених по Закону о буџету, те да немају механизме којима могу потврдити да су у дозвољени број запослених укључени уговори о раду на одређено вријеме. Коначно, Агенција је 30.9.2020. године упутила нови захтјев за запошљавање 13 запослених у оквиру одобреног броја запослених за 2020. годину. Министарство финансија и трезора БиХ је на обновљени захтјев Агенције од 11.11.2020. године дало позитивно мишљење. Коначно, Савјет министара БиХ је 16.12.2020. године дао сагласност на занављање 13 радних мјеста у Агенцији.

Због обавезе прибављања сагласности за попуну упражњених радних мјеста и дужине трајања цјелокупне процедуре, Агенција није у 2020. години попунила упражњена радна мјеста до буџетом одобреног броја запослених. Такође, због спорости процедуре одобравања запошљавања од стране виших нивоа власти Агенција се излаже ризику кршења прописа у области запошљавања.

Агенција је у децембру 2020. године расписала јавни оглас за попуну упражњених радних мјеста сагласно члану 19. став 4. и члану 32.а Закона о државној служби у институцијама БиХ, те члану 20. Правилника о поступцима оглашавања, избора кандидата, премјештаја и постављења државних службеника у случају преноса или преузимања надлежности од стране институција БиХ. Агенција је процедуру пријема запослених окончала у фебруару 2021. године пријемом четири државна службеника. *Чланом 32.а наведеног закона је дефинисан пријем државних службеника у случају када је основана нова институција по основу преноса или преузимања надлежности. Агенција је у овом случају провела једноставнију и мање транспарентну процедуру пријема запослених у односу на редован поступак пријема који је дефинисан чланом 21. Закона о државној служби у институцијама БиХ.*

ПРЕПОРУКА 7

Агенција треба у случају поновних процедуре за одобравање запошљавања, отклонити одређене препреке које могу утицати на спорост у одговорима надлежних органа, како би у потпуности поступила у складу са законским прописима који регулишу запошљавање на одређено вријеме.

Процесом ревизије је констатовано да за три запослена мјесто рада на којем тренутно раде не одговара мјесту рада како је предвиђено уговором о раду и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Наиме, два запослена су распоређена на радна мјеста у сједишту Агенције у Бањој Луци како је предвиђено Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.
Међутим, увидом у евиденцију о присуству на послу констатовано је да запослени послове обављају у Регионалној канцеларији у Сарајеву. Такође, један запосленик је распоређен на радно мјесто у Регионалну канцеларију у Сарајеву, а увидом у евиденцију о присуству на послу утврђено је да запосленик послове обавља у Регионалној канцеларији у Мостару.

ПРЕПОРУКА 8

Агенција је дужна успоставити рад на начин да запослени обављају послове у складу са уговором о раду и мјесту рада, како је предвиђено Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела План јавних набавки за 2020. годину како је прописано Законом о јавним набавкама[12]. За сваки поступак јавне набавке, одлуком директора, формирана је комисија која проводи поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, Агенција је у 2020. години провела 57 поступака јавних набавки из текућих издатака (отворени, конкурентски, директни и поступци у складу са Анексом II, дио Б), те 18 поступака из капиталних издатака (9 отворених, 2 конкурентска и 7 директних). Након претходно проведених поступака укупна вриједност закључених уговора без ПДВ-а износила је 5.305.470 КМ (2.762.687 КМ из текућих издатака и 2.542.783 КМ из капиталних издатака). Укупна вриједност закључених уговора за поступке који су започети у 2019. години, а окончани у 2020. години износила је 7.964.363 КМ.

[12] Службени гласник БиХ, број 39/14

На основу прегледаног узорка закључених уговора везаних за набавку регистарских таблица (7.546.785 КМ), одржавање SDH система (2.051.040 КМ), радове на изградњи зграде Агенције – I фаза (1.535.216 КМ), набавку тахографских картица (162.302 КМ), набавку поморских и бродарских књижица (148.890 КМ), радове на уклањању објекта (117.000 КМ), набавку самоуништавајућих наљепница (34.500 КМ), набавку канцеларијског материјала (28.943 КМ) и набавку ауто-гума (17.525 КМ), нису уочене значајније неправилности које могу утицати на примјену основних принципа Закона о јавним набавкама.

Поступцима ревизије код набавке моторних возила уочено је сљедеће:

На основу Одлуке о покретању поступка набавке од 20.1.2020. године покренут је отворени поступак набавке моторних возила процијењене вриједности 140.000 КМ са ПДВ-ом. Предмет набавке су била два теретна моторна возила и једно теренско моторно возило. Записником са отварања понуда констатовано је да је пристигла само једна понуда и из тог разлога није се могла заказати планирана е-аукција. Записником о прегледу и оцјени понуда од 07.12.2020. године констатовано је да је пристигла понуда прихватљива и добављач квалификован те је комисија дала приједлог директору Агенције да донесе одлуку о избору најповољнијег понуђача. Одлуку о избору најповољнијег понуђача донесена је 07.12.2020. године. Након прибављеног мишљења Правобранилаштва БиХ, закључен је уговор 23.12.2020. године са овлаштеним добављачем “Verano Motors” д.о.о. Бања Лука на вриједност од 139.993 КМ са ПДВ-ом. Рок испоруке је био 90 дана, два возила марке „Peugeot“ појединачне цијене 35.660 КМ испоручена су 20.01. и 12.02. 2021. године, а једно возило марке „Hyundai“ по цијени 69.660 КМ испоручено је 05.01.2021. године о чему постоје фактуре, отпремнице и записник о примопредаји возила.
Поступак набавке је требало подијелити на два лота јер се ради о различитим типовима возила, те различитим предметима набавке у погледу CPV кодова, чиме би се постигла већа конкуренција на тржишту.

ПРЕПОРУКА 9

Агенција је дужна поступак набавке службених возила, уколико се ради о различитим типовима возила, подијелити у више лотова како би се омогућила активна конкуренција потенцијалних понуђача, а истовремено осигурало ефикасно и економично коришћење средстава одобрених за ове намјене.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција у остављеном року није доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

Чланови тима за финансијску ревизију	**Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије**
Нермин Хамзагић, виши ревизор, с.р.	Драгољуб Ковинчић, виши ревизор, с.р.
Наташа Тимотија, виши ревизор, с.р.	
Славиша Вуковић, виши ревизор за ИТ послове, с.р.	

Прилози:

Табела I – Преглед расхода буџета за 2020. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2020. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2020. годину

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	**22.202.000**	**0**	**22.202.000**	**18.779.565**	**85**
Бруто плате и накнаде	4.024.000		4.024.000	3.765.889	94
Накнаде трошкова запослених	712.000	85.000	797.000	783.282	98
Путни трошкови	95.000		95.000	63.661	67
Издаци телефонских и пошт. услуга	120.000		120.000	89.399	74
Издаци за енергију и ком. услуге	186.000		186.000	182.961	98
Набавка материјала	12.390.000		12.390.000	10.008.325	81
Издаци за услуге превоза и горива	110.000		110.000	67.124	61
Унајмљивање имовине и опреме	2.419.000		2.419.000	2.347.127	97
Издаци за текуће одржавање	1.980.000	-85.000	1.895.000	1.391.873	73
Издаци за осигурање	26.000		26.000	15.228	59
Уговорене и друге посебне услуге	140.000		140.000	64.696	46
2. Капитални издаци	**1.463.000**	**0**	**1.463.000**	**1.170.816**	**80**
Набавка земљишта	0	0	0	0	0
Набавка грађевина	0	0	0	0	0
Набавка опреме	1.456.000	0	1.456.000	1.169.998	80
Набавка осталих сталних средстава	2.000	0	2.000	818	41
Реконструкција и инвестиционо одрж.	5.000	0	5.000	0	0
3. Текући грантови	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	**23.665.000**	**0**	**23.665.000**	**19.950.380**	**84**
5. Вишегодишња капитална улагања	**0**	**11.991.114**	**11.991.114**	**77.749**	**0**
VKУ Zграда (8212)	0	10.950.815	10.950.815	77.749	0
VKУ Zграда (8215)	0	1.040.299	1.040.299	0	0
6. Новчане донације	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7. Програми посебне намјене	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
8. Укупно (4+5+6+7)	**23.665.000**	**11.991.114**	**35.656.114**	**20.028.129**	**56**

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 02.04.2021. године.

Директор
др сц. Ариф Нанић

Биланс стања на 31.12.2020. године

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података

Табела II

Опис	31.12.2020.	31.12.2019.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1.Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	**8.939**	**19.037**	**47**
Новчана средства			
Краткорочна потраживања	8.939	19.037	**47**
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	**7.361.758**	**7.901.179**	**93**
Стална средства	51.323.240	50.346.278	**102**
Исправка вриједности	43.961.482	42.445.098	**104**
Неотписана вриједност сталних средстава	7.361.758	7.901.179	**93**
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	**7.370.697**	**7.920.216**	**93**

3. Краткорочне обавезе и разграничења	**3.488.923**	**3.666.731**	**95**
Краткорочне текуће обавезе	856.903	1.000.774	**86**
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	393.447	369.963	**106**
Интерни финансијски односи	1.088.027	2.295.993	**47**
Краткорочна разграничења	1.150.546		
4. Дугорочне обавезе и разграничења	**0**	**0**	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	**7.361.758**	**7.901.179**	**93**
Извори средстава	7.361.758	7.901.179	**93**
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	**10.850.682**	**11.567.910**	**94**

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 02.04. 2021. године.

Директор
др сц. Ариф Нанић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2020. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину (Службени гласник БиХ број 46/20) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и открилe проневјере и остале незаконитости.

Датум, 05.04.2021. године

Директор

др сц. Ариф Нанић